

INGEZONDEN.

Zuivelbereiding en handel.

(Door M. Bokma de Boer)

In het nummer van 15 April j.l. van dit blad wordt door „Spectator” in een ingezonden artikel de vraag besproken: „Kan van ieder zuivelfabrikant geëist worden, dat hij ook handelsroutine bezit”?

Waar ik geroepen zoude worden om die vraag te beantwoorden, zoude dat antwoord zonder eenigen twijfel luiden: „dat ieder zuivelfabrikant, in casu ieder beheerder, bestuurder of directeur van eene fabriekmatige zuivelinrichting, het zij die op groote of op kleine schaal werkzaam is, de noodige kennis moet bezitten van de bepaald onmisbare vereischten betreffende den handel in zuivelproducten.

Dat is eene wetenschap, die niet zoo ingrijpend is of zij zal bij de andere werkzaamheden waarmede zulke personen gevoegelijk mogen of kunnen belast worden, zeer goed waar te nemen zijn. In hoofdzaak dient die „handelskennis” te loopen over voldoende „warenkennis”; voorzeker zal niemand, dan, een der zakekundig beheerder, bestuurder of directeur eener zuivelinrichting, die dan van af het eerste oogenblik dat de grondstof aangevoerd werd, totdat de producten leverbaar zijn, zich onledig heeft moeten houden met de bereiding enz., daarmede beter bekend zijn kunnen, veel beter zelfs dan menig handelsman, die wel zijn speciaal vak maakt van handel in zekere artikelen, maar wiens warenkennis zich in hoofdzaak beperk tot de artikelen, die hem als koopman dadelijk onder de oogen komen.

Overigens is het bepaald vereischte, dat ieder, die aan het hoofd van eens zuivelinrichting geplaatst is, eene zekere algemeene kennis heeft op het gebied van den handel in boter en van de meest voorkomende gewoonten, gebruiken, handelstermen enz. Wat het aanknoopen van handelsrelatiën betreft, zijn die in hoofdzaak afhankelijk van hoedanigheid en hoeveelheid van de aan te bieden artikelen, terwijl het aanstellen van ijverige, solide en der zaak goed kundige handelsagenten, zoo wel binnen- als buitenlands aanbeveling verdient. In het algemeen is het de plicht van ieder zuivel-fabrikant om, ten opzichte van de aflevering der door hen bereide artikelen allerlei voorzorgsmaatregelen te nemen, zooals door ieder, die zich uit den aard zijner betrekking met handelszaken moet inlaten, dient te geschieden.

Maar, naar aanleiding van de gestelde vraag, is er een ander punt dat mij vrij wat belangrijker voorkomt en waarop ik bij deze gelegenheid nogmaals de aandacht van ieder wensch te vestigen, die meer of minder nauw betrokken is bij eenig zuivelbedrijf.

Reeds eenige jaren geleden zijn er door mij pogingen aangewend om hier te lande eene groote „Nederlandsche vereeniging van zuivelbereiders”, te vestigen met daaraan verbonden export-maatschappij. Zoowel in dit blad als in het Nieuws van den Dag werd die zaak door mij in enkele artikelen besproken. Wel vestigden zich na dien tijd enkele vereenigingen van zuivelfabrikanten maar, van zoover mij bekend, bestaat er nog geene, voor zulk eene vereeniging uitgaande „export-maatschappij”, wier hoofdmotief moet zijn: „de bevordering van de belangen van de Nederlandsche zuivelbereiding” en waardoor natuurlijk de privatebelangen van iedere, daarbij aangeslotene zuivelinrichting tot haar recht zullen komen.

Hoofdzaak moet zijn: „de bereiding van zuivere, gelijkmatige en uniform verpakte zuivelproducten, af te leveren bij groote partijen”; dat is het eenige middel om der mededinging met kracht het hoofd te bieden en te geraken tot geregelden afzet en hooge prijzen.

Gaarne stel ik mij beschikbaar om met belangstellenden ter zake in nadere relatie te komen, terwijl ik, tot meerdere verspreiding van mijn denkbeeld, de redactiën van verschillende bij ons te lande verschijnende bladen, die met den inhoud van dit artikeltje kennis maken, beleefd uitnoodig hiervan melding te maken in hun blad.

Groningen, 19 April 1893.
M. BOKMA DE BOER,
privaat zuivel-consulent.